

16 Αυγούστου 2024

Μαρτυρία Ελδουκάριου 1974, Αθανάσιου Χρυσάφη: Οι 300 του Λεωνίδα που έγραψαν το έπος της ΕΛΔΥΚ

Επιστήμες, Τέχνες & Πολιτισμός / Ιστορία, Αρχαιολογία, Παλαιογραφία, Στρατιωτικά & Εθνικά
θέματα / Σαν σήμερα για να μην ξεχνιόμαστε... (ιστορικά γεγονότα & Παγκόσμιες ημέρες) /
Συναξαριακές Μορφές

συνέχεια από το [προηγούμενο](#)

Κώστας Βενιζέλος

Ο Αθανάσιος Χρυσάφης περιγράφει με ένταση αλλά και πόνο τα όσα βίωσε το 1974, Λοχίας τότε της ΕΛΔΥΚ. Όσοι έχουν ζήσει τον πόλεμο τον κουβαλούν για πάντα. Όσοι βίωσαν τα γεγονότα δεν μπορούν να τα σβήσουν από τη μνήμη τους. Ο Αθανάσιος Χρυσάφης περιγράφει τις μάχες που συμμετείχε, τον τραυματισμό του αλλά και τις διώξεις από χουντικούς ακόμη και μετά την κατάρρευση της δικτατορίας. Και μετά που οι Τούρκοι προέλαυναν. Ήθελαν προφανώς να αποτελειώσουν την αποστολή τους.,

Οι 300 του Λεωνίδα έγραψαν το έπος της **ΕΛΔΥΚ** το τριήμερο του 2^{ου} Ατίλα, ανέφερε ο Αθανάσιος Χρυσάφης για να προσθέσει ότι από τους 300 οι 80 είναι νεκροί και αγνοούμενοι, άλλοι τόσοι βαριά τραυματίες. Όσοι σώθηκαν είναι τραυματίες στην ψυχή. Η **ΕΛΔΥΚ** είχε σύνολο 105 νεκρούς και αγνοούμενους.

Στη συνέντευξή του, το δεύτερο μέρος της οποίας δημοσιεύεται σήμερα, περιγράφει με λεπτομέρεια τα όσα έζησε. Αυτό δείχνει ότι κουβαλά έντονα όσα είχε ζήσει εκείνο το καλοκαίρι του 1974. Πενήντα χρόνια μετά... Όπως θα πει και ο ίδιος επικαλούμενος τον Εδουάρδο Γκαλεάνο, «δεν υπάρχει ιστορία βουβή». **Στη φωτογραφία πιο κάτω ο Αθανάσιος Χρυσάφης, λοχίας τότε στην ΕΛΔΥΚ, το 1974.**

-Είχατε τραυματισθεί στις μάχες;

-Τραυματίστηκα τρεις φορές στις μάχες της ΕΛΔΥΚ στον 2^ο Αττίλα. Ο 2^{ος} Αττίλας ήταν ένα σφαγείο για όποιον άοπλο στρατιώτη και χαμηλόβαθμο αξιωματικό σαν κι εμάς καθόταν να προβάλλει αντίσταση. Οι Τούρκοι είχαν τα πάντα κι εμείς στον ατομικό μας οπλισμό λίγα πολυβόλα, λίγους όλμους, λίγα μπαζούκας, και τρία ΠΑΟ. **Οι Τούρκοι μας είχαν κυκλωμένους στην ΕΛΔΥΚ από νότο (11 Τ.Σ., δυτικά Γερόλακκος και βόρεια ΤΟΥΡΔΥΚ) και η μόνη διέξοδός μας ανατολικά προς τη Σχολή Γρηγορίου και τα Υψώματα Κολοκασίδα που σήμερα βρίσκεται το Ινστιτούτο Γενετικής και Νευρολογίας.** Πιο ανατολικά άρχισε η άμυνα του 211 Τ.Π. και άλλων επικουρικών δυνάμεων στην Πράσινη Γραμμή. Όλοι είχαμε 40 πυρετό από ηλίαση και γαστρεντερικά προβλήματα. Ένα μήνα μέσα στον καύσωνα μέρα-νύχτα, τις περισσότερες φορές χωρίς νερό, φαγητό και παυσίπονα. **Ο 1^{ος} και 6^{ος} Λόχος της ΕΛΔΥΚ έφυγαν αρχάς Αυγούστου και πήγαν να βοηθήσουν στον Δυτικό Πενταδάκτυλο.** Ο 3^{ος} και 5^{ος} Λόχος δημιούργησε συγκρότημα επιβράδυνσης του εχθρού δυτικά του Αεροδρομίου προς Μάμμαρη. Ο Διοικητής της ΕΛΔΥΚ Νικολαΐδης και το Επιτελείο του πήραν την επίλεκτη Διμοιρία αναγνωρίσεως και έφυγαν από τη Σχολή Γρηγορίου στις 13 Αυγούστου στα μετόπισθεν χωρίς να το γνωρίζουμε εμείς που είμασταν μέσα στο στρατόπεδο. **Στο στρατόπεδο της ΕΛΔΥΚ έμειναν εγκαταλελειμμένοι κυριολεκτικά, δυτικά ο 4^{ος} Λόχος που έβλεπε προς Γερόλακκο, βόρεια ο 2^{ος} Λόχος που έβλεπε προς ΤΟΥΡΔΥΚ** και νότια ο δικός μου Λόχος Διοίκησης Συντάγματος, επάνω στο Β΄ Ύψωμα με Διοικητή τον Ταγματάρχη Δελλή Σπυρίδωνα και Υποδιοικητή τον Λοχαγό Σταυριανάκο Σωτήριο. Ο 4^{ος} Λόχος είχε Διοικητή τον Κύπριο Λοχαγό Λούη Ιωαννίδη από τη Λεμεσό και Υποδιοικητή τον Υπολοχαγό Μητσόπουλο Νικόλαο από την Καρδίτσα. Ο 2^{ος} Λόχος είχε Διοικητή τον Λοχαγό Κωνσταντούλα Ηλία από την Καρδίτσα και Υποδιοικητή τον Υπολοχαγό Κόλλια Ιωάννη από την Ηλεία. Μαζί μας ήταν και ο μισός Λόχος Βαρέων Όπλων (ΛΒΟ) με Διοικητή τον Λοχαγό Κυρίτση και Υποδιοικητή τον Υπολοχαγό Στέφανο Πίο. Αυτοί οι 300 του Λεωνίδα έγραψαν το έπος της ΕΛΔΥΚ το τριήμερο του 2^{ου} Αττίλα. Από τους 300 οι 80 είναι νεκροί και αγνοούμενοι, άλλοι τόσοι βαριά τραυματίες. Όσοι

σώθηκαν είναι τραυματίες στην ψυχή. **Η ΕΛΔΥΚ είχε σύνολο 105 νεκρούς και αγνοούμενους.** Στρατοπεδάρχη μας έφεραν μια μέρα πριν τον 2^ο Αττίλα τον Αντισυνταγματάρχη Σταυρουλόπουλο Παναγιώτη από τα Καλάβρυτα με επιτελή του τον Λοχαγό Σταμπουλή Βασίλειο από την Κασσάνδρα Χαλκιδικής. Το τι έγινε στον 2^ο Αττίλα στην υπερμάχη της ΕΛΔΥΚ δεν μπορεί να περιγραφεί εδώ. Εγώ σώθηκαν τραυματισμένος τις τελευταίες ώρες του πολέμου. Στις 14 Αυγούστου έσωσα τον βαριά τραυματία Παπαδόπουλο Σωτήρη από το Αγιονέρι Κιλκίς και στις 16 Αυγούστου τον βαριά τραυματία Μπρούμα Κώστα από την Άνθια Μεσσηνίας. Τους μετέφερα 1000 μ. νότια της ΕΛΔΥΚ στο εργοστάσιο Καϊσή-Φόρντ, όπου ήταν ο 2^{ος} Λόχος του 212 Τ.Ε. κοντά στο χώρο που σήμερα βρίσκεται το Ινστιτούτο Γενετικής.

-Πότε φύγατε από την Κύπρο;

-Από την Κύπρο έφυγα μαζί με την 105 Σειρά από το λιμάνι της Λεμεσού στις **20 Μαΐου 1975**. Είχα υπηρετήσει στην Ελλάδα 12 μήνες θητείας, 16 μήνες στην Κύπρο και όταν γύρισα στην Ελλάδα θήτευσα άλλους 2 μήνες εφεδρεία και 20 μέρες άδικες φυλακές γιατί μιλούσα εναντίον των πραξικοπηματιών. Μετά τον πόλεμο με συνέλαβαν οι ΕΣΑτζήδες στο χωριό Κλήρου όπου ήταν ο Λόχος

Διοίκησης. Ο νέος Διοικητής της ΕΛΔΥΚ που ήρθε, ο Συνταγματάρχης Παναγιώτης Μαντάκος μου έριξε 20 μέρες φυλακή και από την **Κλήρου** με πήραν με τζιπ οι ΕΣΑτζήδες και με έστειλαν στον 6^ο Λόχο έξω από το χωριό Κοκκινοτριμιθιά στη Γραμμή Αττίλα, χωρίς όπλο για να με σκοτώσουν οι Τούρκοι στο πρώτο επεισόδιο, στο πρώτο γεγονός που θα συνέβαινε. Οι Τούρκοι είχαν φυλάκιο στο ίδιο χωράφι 100 μ. βόρεια από μας. Το ίδιο πάθαιναν όσοι τολμούσαν να μιλήσουν για την προδοσία, αν και είχε έρθει η Δημοκρατία.

Γλύτωση κατά λάθος από τους Τούρκους και παραλίγο να με φάνε οι χουντικοί που δεν πολέμησαν και ήρθαν μετά τον πόλεμο και να μην γυρίσω στην Ελλάδα. Κάθε βράδυ ο πραξικοπηματίας Λοχαγός Αρώνης μας μάζευε σε ένα παράπηγμα με ξύλα μέσα στο χωράφι και μας έβγαζε χουντικό λόγο ενώ είχε έρθει η Δημοκρατία. Πάντα τελείωνε ως εξής: «Αν πειράξει ο Καραμανλής τα παλικάρια αξιωματικούς που έκαναν το πραξικόπημα, τώρα που γυρίζουν στην Ελλάδα, θα τον πατήσουμε και αυτόν όπως τον Μακάριο με τα άρματα». Γυρνούσε το πιστόλι του επιδεικτικά στα δάχτυλα σαν καουμπόης και κοίταζε βλοσυρά εμένα. Ήταν έτοιμος να με εκτελέσει με το παραμικρό μπροστά σε όλους.

-Γράψατε το βιβλίο. Ποια ανάγκη σας οδήγησε σε αυτό;

Τα όσα περιγράφω πιο πάνω ήταν και η βασική αιτία που έγραψα το επικό αυτό βιβλίο των 1800 σελίδων και δεύτερη αιτία ότι ό,τι βιβλίο διάβαζα αργότερα που γράφτηκε από χουντικούς ενώ έπρεπε να βρίσκονται στην φυλακή και την γλίτωσαν. **Με εξόργιζε τόσο πολύ που όλοι τους ανεξαιρέτως έκαναν το μαύρο άσπρο.** Κανείς δεν έγραφε την αλήθεια. Πιστεύω ακράδαντα ότι η Παναγία με έσωσε για να γράψω την αλήθεια για την προδοσία της Κύπρου με το τελικό σύνθημα «**ΔΕΝ ΞΕΧΝΩ**», απελευθέρωση της Κύπρου από τον δολοφόνο Αττίλα ΤΩΡΑ!

Με την ευκαιρία της συνέντευξης επιτρέψτε μου να ευχαριστήσω τον Ευρωβουλευτή Κύπρου κ. Κώστα Μαυρίδη για την υποστήριξή του σε αυτό το βιβλίο, τον βαριά τραυματία Κώστα Μεταξά για τις 500 περίπου σελίδες που έγραψε για την Πράσινη Γραμμή και όλους τους συμπολεμιστές ΕΛΔΥΚάριους και Εθνοφρουρούς που μας έδωσαν μαρτυρίες και φωτογραφίες.

-Εξ όσων έγινε γνωστό την τελευταία περίοδο προσπαθείτε με τον κ. Μεταξά να ανέγερση ενός μνημείου πεσόντων αγνοουμένων.

- Έχοντας στήριξη από τον ευρωβουλευτή Κώστα Μαυρίδη προσπαθούμε να ευαισθητοποιήσουμε την κυβέρνηση να αναγερθεί στη Λευκωσία ένα μνημείο με

τα ονόματα των **202 νεκρών και αγνοούμενων της Πράσινης Γραμμής και των 105 της ΕΛΔΥΚ**, που έδωσαν μέχρι τέλους τη μάχη, έδωσαν τη ζωή τους για να υπερασπισθούν τη Λευκωσία και την Κυπριακή Δημοκρατία.

Πηγή: [Filenews](#)